

پیوست شماره (۱) دستورالعمل اصلاحی نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت و گوی دولت و بخش خصوصی

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ: ۱۴۰۳/۱۰/۱۲
عنوان موضوع	بررسی در خصوص طرح مواد ۴۳ و ۴۴ قانون تامین اجتماعی پیرامون ترکیب اعضا هیات های بدوی و تجدیدنظر تشخیص مطالبات سازمان تامین اجتماعی	
مرجع طرح موضوع	انجمن پیمانکاران استان خراسان شمالی	
شرح موضوع	طرح مواد ۴۳ و ۴۴ قانون تامین اجتماعی پیرامون ترکیب اعضا هیات های بدوی و تجدیدنظر تشخیص مطالبات سازمان تامین اجتماعی نظر به اینکه بر اساس اقتضائات حقوقی عمومی رسیدگی به اعتراضات کارفرمایان نسبت به مطالبه حق بیمه تعیین شده از طرف سازمان تامین اجتماعی و به صورت کلی اختلاف کارفرما و سازمان مذکور در دادگاه های عمومی رسیدگی نمیشود، بلکه قانونگذار در مواد ۴۳ و ۴۴ قانون تامین اجتماعی با تسلیم اعتراض مرجعی خاص با عنوان هیات های تشخیص مطالبات را تعیین نموده است. اما ترکیب و تعداد اعضاء هیات های بدوی و تجدیدنظر تشخیص مطالبات تامین اجتماعی به نحوی است که در هیات های بدوی از چهار نفر ۲ نفر و در تجدیدنظر از ۵ نفر سه نفر کارشناسان و کارکنان و مدیران تامین اجتماعی به عنوان رئیس و اعضاء با حق رای هیات ها هستند و بیشترین نصاب اعضاء را به خود اختصاص می دهند، ضمن اینکه روسای هیات های بدوی و تجدیدنظر می بایست توسط وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی (وزیر) تعیین گردد که این اختیار نیز وزیر به مدیرعامل تامین اجتماعی تفویض نموده است و مدیرعامل نیز از بین کارشناسان و یا روسای شعب نماینده وزارتخانه به عنوان رئیس هیات انتخاب می نماید .	
ایرادات و مشکلات مطروحه	عدم رسیدگی اعتراضات کارفرمایان نسبت به مطالبه حق بیمه در دادگاههای عمومی و مرجع رسیدگی هیات تشخیص مطالبات می باشد از لحاظ تعداد در رای گیری و اعلام نتیجه تعداد اعضای بخش دولتی بیشتر از تک رای بخش خصوصی می باشد که این موضوع از عدالت بدور می باشد. واگذاری اختیارات از وزارت کار و رفاه اجتماعی به سازمان تامین اجتماعی این موضوع یعنی تمامی مشکلاتی که یک حوزه ایجاد می نماید خود در صدد کاهش مشکلات باشد که این موضوع اصلا امکان پذیر نیست .	

جمع‌بندی جلسات کارشناسی به تاریخ

جلسه کمیته کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان شمالی روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۰۷ ساعت ۱۱ صبح در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان شمالی - بجنورد برگزار گردید.

در این جلسه که با حضور جناب آقای جاجرمی نائب رئیس محترم اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بجنورد برگزار گردید.

در ابتدا جلسه سرکار خانم محروقی معاونت محترم مجامع و شوراهای اتاق ضمن تشریح موضوع جلسه افزودند: سال‌های متمادی است که نگاههای اقتصادی و تشکلهای بخش خصوصی موضوع اصلاح مواد ۴۳ و ۴۴ قانون تامین اجتماعی مربوط به ترکیب اعضای هیاتهای بدوی و تجدیدنظر را دنبال کرده‌اند.

ایشان افزودند: مطالبات تامین اجتماعی و اختلافاتی در این زمینه وجود دارد در دو هیات بدوی و تجدید نظر است که می‌بایست مورد بررسی قرار گیرد.

فعالیت هیاتهای حوزه تامین اجتماعی با دستگاههای دیگر متفاوت است به عنوان مثال، در ادارات کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز هیاتهای تشخیص و حل اختلاف وجود دارد، اما در مراجع مندرج در قانون کار، دستگاههای ذیربط به طور کلی ذینفع نیستند و تنها به اختلاف بین کارگران و کارفرمایان رسیدگی میکنند، این در حالی است که در هیاتهای بدوی و تجدید نظر مطالبات تامین اجتماعی از بنگاهداران رسیدگی می‌شود و در این تصمیم‌گیریها و آراء صادره، مجموعه تامین اجتماعی مستقیماً ذینفع است.

در ترکیب هیات بدوی از چهار نفر دو نفر و در هیات تجدید نظر از ۵ نفر سه نفر که دست اندرکاران شعب هستند، عضو هیات‌ها می‌باشند و در واقع همواره به لحاظ ترکیب هیات‌ها و وزن و تعداد اعضا، نظر و تصمیم سازمان اکثریت را دارد.

ایشان تصریح کردند: در بخش خصوصی و دولتی موضوع ماده ۴۳ و ۴۴ که در اتاق‌های سراسر کشور هم در خصوص آن بحث و بررسی شده است ولی متأسفانه هنوز نتوانسته ایم اعمال نظر داشته باشیم متأسفانه اجحاف زیادی در بخش خصوصی می‌شود.

در ماده ۴۳ قانون تامین اجتماعی آمده است که هیات‌های بدوی از افراد زیر تشکیل می‌گردد نماینده اداره تعاون کار و رفاه اجتماعی و یک نفر به عنوان کارفرما از اتاق بازرگانی به سازمان تامین اجتماعی معرفی میشوند.

در ادامه جناب آقای روحانی نماینده کانون کارفرمایان استان و رئیس محرم انجمن پیمانکاران بیان داشتند: این موضوع سال‌هاست که مورد اعتراض بخش خصوصی است به استناد قانون مصوب هیات بدوی ۴ نفر است، هیات تجدید نظر ۵ نفر موضوع بحث ساختاری است که چگونه ۴ نفر می‌خواهند به نتیجه برسند.

ایشان افزودند: از بین ۴ نفر طبق ساختار ۲ نفر از خود شعبه انتخاب می‌شود و عملاً ۲ نفر از افرادی که در مورد پرونده نظر داده‌اند در حل اختلاف حضور دارند.

آقای روحانی تصریح کردند: یکی از اعضای این هیات، نماینده وزیر است که متأسفانه وزیر اختیارش را واگذار کرده به تامین اجتماعی که آن هم از مسئولین شعبه انتخاب می‌گردد. عضو دیگر هم نماینده هیات امناء سازمان تامین اجتماعی است دو ارگان خارج سازمانی که بایستی نماینده داشته باشند اختیار را داده‌اند به خود تامین اجتماعی و ما می‌توانیم از نظر قانونی پیگیر موضوع شویم.

پیشنهاد ما این است که وزیر نماینده‌ها را خودش انتخاب کند و هیات امانا هم به همین نحو نمایندگان منتخب را اعلام نماید. در مرحله تجدید نظر افراد ۵ نفرند و یک قاضی نیز در ترکیب وجود دارد و در هیات تجدید نظر به نوعی رویه اصلاح گردد که هیات امانا تامین اجتماعی خودش نماینده‌ها را معرفی نماید و یا انتخاب بر پایه آزمون باشد و همکاران تامین اجتماعی هم اگر می‌خواهند در آزمون شرکت نمایند.

ایشان افزودند: وزیر کار بایستی نماینده در هیات بگذارد ولی این کار را انجام نداده است و به تامین اجتماعی گفته است نماینده انتخاب کند. این اشتباه است چرا اختیار قانونی را به تامین اجتماعی داده است در صورتیکه ما از خود آنها مطالبه داریم و انتقاد به وزیر کار و هیات امانا وارد است که چرا اعضا را خودش انتخاب نکرده است مشکل ما در اتاق‌ها هم این است که برای نماینده اتاق‌ها در هیات‌ها هم فرآیند بگذارند در سطح ملی هم همین مشکل وجود دارد زیرا افراد اطلاعات لازم را ندارند.

در ادامه جناب آقای روشن ضمیر نماینده محترم شهرداری بیان داشتند: من کمیسینی را ندیدم که تعداد بصورت زوج باشد و تعداد همواره بایستی فرد باشد. ایشان ادامه دادند که اگر در کمیسیون اول فردی شرکت می نماید در کمیسیون بعدی نباید همان فرد حضور داشته باشد و این اشتباه است نماینده حقوقی در هیأت بدوی و تجدید نظر نماینده سازمان تامین اجتماعی است. در ادامه جناب آقای عسگری نماینده محترم استانداری بیان داشتند: از نظر قانونی مشکل ندارد مثلاً در قوه قضائیه هم که پرونده را جلو می بریم نماینده در جلسه بدوی وجود دارد در جلسه بعدی هم همان است از نظر شکلی درست است ولی ۴ نفر جای بحث دارند و تفویض اختیار است. در ادامه جناب آقای نبوی نماینده محترم تامین اجتماعی بیان داشتند: موضوع سال های قبل در سطح کشور مطرح شده بود از بابت تعداد ترکیب اعضا همه در جریان هستیم در قانون اساسی اصل ۲۹ وجود دارد که در واقع حمایت از همه اقشار جامعه را مسئولیت بر عهده حاکمیت است ذیل آن دو نوع نظام وجود دارد نظام حمایتی و نظام مشارکتی که عمده ترین آن سازمان تامین اجتماعی است در واقع تامین اجتماعی نظام حاکمیت است برای تامین و پوشش بیمه ای در کشور در مورد تفویض اختیار وزارتخانه صحبت شد، اما نکته ای که وجود دارد اینست که نماینده وزیر هر کسی را تفویض کند، اتفاق بازرگانی در تهران برای تعیین نماینده آزمون برگزار می کند و اکثراً بازنشسته های خود سازمان تامین اجتماعی هستند که از این ظرفیت برخوردار می باشند. یکی از اعضای که در هیأت تجدید نظر ما است نماینده هیأت امناء تامین اجتماعی است این هم تفویض شده بود به مدیر عامل سازمان و یکی از همکاران ما را معرفی کرده بودند تعریفی که از هیأت امناء گفته بودند این بود که ترکیبی از نمایندگان دولت و تشکل هاست در عمل زمانی که آزمون برگزار می گردد کسانی که در آزمون قبول می شوند خود همکاران بازنشسته تامین اجتماعی هستند. ولی اینکه چرا این اختیار تفویض می شود علت دارد فرض کنید که در استان مثلاً نماینده اداره کار و تعاون بخواهد کسی را از سازمان خودشان معرفی کند عملاً اطلاعات کافی را شخص مورد نظر ندارد و تفویض اختیار ریشه اش عمدتاً تخصص است و بایستی تخصص احراز گردد. در خصوص این ترکیب ایراد وارد است که در هیأت ۴ نفره اگر آراء دو به دو شد چه اتفاقی می افتد بلکه این ایراد است ولی تا کنون مشکل خاصی رخ نداده است و اکثراً آراء درست صورت گرفته است. لایحه و پیشنهادی که شده است این است که یک نفر حقوقدان با ۱۰ سال سابقه به ترکیب اضافه گردد ولی اینکه در چه مرحله ای است نمی دانم در خصوص بحث جانبداری در هیأت های بدوی سراسر کشور ۵۷٪ آراء به نفع کارفرما صادر گردیده است و در هیأت تجدید نظر ۷۰٪ است در استان ما ۷۶٪ آراء به نفع کارفرما است. در ادامه جناب آقای عسگری نماینده محترم استانداری بیان داشتند: مباحث فنی را افراد حقوقی بحث می کنند با توجه به اینکه نماینده استانداری در جلسه هستند که همه طرف را در نظر می گیرند و حمایت از بخش خاصی نیست در حوزه ای که وجود دارد یک موقع تفویض اختیار انجام شده آیا قانونی است یا نه در خصوص ۴ نفر بودن واقعا جای سوال است قاعدتاً در همه جا نماینده ها به صورتی هستند که ۱+۵۰ است پیگیری را حتما داشته باشید که جدی گرفته بشوند در خصوص نماینده ها که انتخاب می شوند ببینیم قانونی است یا خیر فرد زیر سوال است و نظر حاکمیت را به خود شخص می دهند و این زیر سوال است و از نظر شکلی بایستی اصلاح گردد و شائبه از بین برود تفویض اختیار بایستی در جایگاه خودش باشد و حداقل به تامین اجتماعی داده نشود	
مقرر گردید با عنایت به توضیحات و مستندات مندرج در صورتجلسه، نظر به اینکه بر اساس اقتضائات حقوقی عمومی رسیدگی به اعتراضات کارفرمایان نسبت به مطالبه حق بیمه تعیین شده از طرف سازمان تامین اجتماعی و به صورت کلی اختلاف کارفرما و سازمان مذکور در این رابطه در دادگاه های عمومی رسیدگی نمیشود، بلکه قانون گذار در مواد ۴۳۴۲ و ۴۴ قانون تامین اجتماعی با تسلیم اعتراض مرجعی خاص با عنوان هیات های تشخیص مطالبات را تعیین نموده است.	پیشنهادهای

اما ترکیب و تعداد اعضاء هیات های بدوی و تجدید نظر مطالبات تامین اجتماعی به نحوی است که در هیات های بدوی از چهار نفر ۲ نفر و در تجدید نظر از ۵ نفر سه نفر کارشناسان و کارکنان و مدیران تامین تامین اجتماعی به عنوان رییس و اعضاء با حق رای هیات ها هستند و بیشترین نصاب اعضاء را به خود اختصاص می دهند، ضمن اینکه روسای هیات های بدوی و تجدید نظر می بایست توسط وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی (وزیر) تعیین گردد که این اختیار نیز وزیر به مدیرعامل تامین اجتماعی تفویض نموده است و مدیرعامل نیز از بین کارشناسان و یا روسای شعب نماینده وزارتخانه به عنوان رییس هیات انتخاب می نماید ، لذا چالش های مورد نظر مطرح و تصمیمات زیر اتخاذ گردید: الف) به شورای مرکز پیشنهاد می گردد تا اصلاح مواد ۴۳ و ۴۴ اصلاحی قانون تامین اجتماعی موضوع ترکیب اعضای هیاتهای بدوی و تجدیدنظر تشخیص مطالبات سازمان تامین اجتماعی از جمله: ۱- در هیات بدوی ترکیب ۴ نفر یک نفر اضافه شود ۲- نماینده وزارت تعاون کار و رفاه اجتماعی و رییس هیات خارج از مجموعه سازمان تامین اجتماعی تعیین گردد. ۳- به موجب درخواست رییس محترم وقت اتاق ایران برابر مندرجات نامه شماره ۱۷۶۰۸ مورخ ۲۷/۰۲/۱۳۹۹ دفتر معاون اول وقت رییس جمهور و موافقت ایشان مقرر بوده است تا انتخاب و معرفی نماینده وزارتخانه در هیات های بدوی و تجدید نظر مطالبات تامین اجتماعی از مراجعی غیر از سازمان تامین اجتماعی باشد ولیکن وزارتخانه با تفویض اختیار معرفی اعضاء به مدیرعامل تامین اجتماعی عمال موجبات این عدم توازن را ایجاد نموده است، لذا با هدف برقراری توازن در رسیدگی ها و رفع ابهامات موجود و اجرای قانون، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی ضمن منتفی نمودن تفویض اختیار معرفی نماینده وزارتخانه در هیات های مطالبات تامین اجتماعی از مدیرعامل، معرفی نماینده وزارتخانه در این هیات ها به جز سازمان تامین اجتماعی تعیین و معرفی نمایند. ب- نظر به اینکه حسب تکالیف برنامه هفتم توسعه مقرر گردیده است، مرکز دادرسی مالیاتی و بیمه ای به طور مجزا از سازمان تامین اجتماعی و امور مالیاتی در سال اول برنامه ایجاد شود. مقرر گردید به لحاظ اهمیت موضوع صدور آییننامه دادرسی بیمه ای و مالیاتی، با کمک نمایندگان استان، پیگیری گردد.	
	فهرست مستندات و مدارک پشتوانه